

Nr 103

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1955/56, i vad avser socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Statens utlåningsfonder

1:o) **Statens bosättningslånefond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 beträffande kapitalbudgeten (bil. 26, punkt 3, s. 14 och 15 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1955) framställda förslag, vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslånefond* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd

2:o) **Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 20—22) föreslagit riksdagen att till Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 6 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 000 000 kronor.

Frågan om en översyn av bestämmelserna för det statliga stödet till de allmänna samlingslokalerna har aktualiserats i olika sammanhang. Åt bostadskollektiva kommittén har bl. a. uppdragits att utreda de lämpliga formerna för finansieringen av gemensamhetsanläggningar och deras drift. Med anledning av uttalanden av 1954 års riksdag (SU 73; rskr. 203) har departementschefen med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 december 1954 tillkallat en utredningsman med uppdrag att verkställa utredning av olika frågor berörande det statliga stödet till samlingslokaler i föreningslivets tjänst. Sedan båda dessa utredningar slutförts, anses därunder framkomna förslag böra upptagas till gemensam prövning. Tills vidare förutsättes emellertid låne- och bidragsverksamheten till anordnande av allmänna samlingslokaler få fortgå enligt gällande regler.

Som statskontoret erinrat har Kungl. Maj:t under budgetåren 1952/53 och 1953/54, då detta varit motiverat av sysselsättningspolitiska skäl, i viss utsträckning beviljat lån till anordnande av allmänna samlingslokaler med utnyttjande av den av riksdagen lämnade finansfullmakten att inom ramen för visst belopp meddela beslut om utförande av arbeten för vilka anslag är uppförda på allmän beredskapsstat. Om arbetsmarknadsläget skulle ge anledning därtill, anses samma möjlighet att bevilja lån få utnyttjas även under nästa budgetår. I övrigt räknar departementschefen inte med ökad medelsanvisning för ifrågavarande låneverksamhet. Han förordar därför, att å riksstaten för nästa budgetår anvisas samma anslag som för innevarande budgetår eller 6 000 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Norling* (I: 223) och den andra inom andra kammaren av herrarna *Johansson* i Stockholm och *Holmberg* (II: 288), i vilka motioner hemställes, att riksdagen måtte till Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 10 milj. kronor;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hjalmar Nilsson m. fl.* (I: 224) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.* (II: 290), i vilka motioner hemställes, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1955/56 till Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kronor.

Beträffande motiveringarna för nämnda yrkanden hänvisas till motionerna I: 223 och I: 224.

Utskottet anser i likhet med såväl statens nämnd för samlingslokaler som motionärerna att det statliga stödet till de allmänna samlingslokalerna bör ges en omfattning som bättre än vad nu är fallet tillgodoser det förefintliga lånebehovet. Med hänsyn till den pågående översynen av bestämmelserna för det statliga stödet på området är utskottet dock icke berett att f. n. taga någon definitiv ställning till denna fråga. Utskottet tillstyrker därför Kungl. Maj:ts förslag att anslaget för nästa budgetår anvisas med oförändrat belopp men med möjlighet öppen att, därest så skulle erfordras av sysselsättningspolitiska skäl, bevilja lån med utnyttjande av den finansfullmakt som riksdagen lämnat för nästa budgetår i fråga om utförande av arbeten för vilka anslag är uppförda på allmän beredskapsstat. Å andra sidan vill utskottet understryka angelägenheten av att den nämnda översynen bedrivs i sådan takt att därpå grundade förslag, vilka även bör innefatta synpunkter på frågan att öka omfattningen av den statliga stödverksamheten, kan föreläggas nästa års riksdag.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som sålunda avstyrker motionärernas förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 223 och II: 288 samt I: 224 och II: 290 till *Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 6 000 000 kronor.

Uppskjutna frågor

3:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedan nämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 1: Lånefonden för bostadsbyggande;

punkten 2: Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin;

punkten 4: Tillägglån till viss bostadsbyggnadsverksamhet;

punkten 5: Lån till uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder;

punkten 6: Lån till anordnande av kollektiva tvätterier;

vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 26 april 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 106.

Reservation

vid *punkten 2* (Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler) av herrar *Thun*, *Petterson* i Degerfors och *Persson* i Växjö, vilka ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 223 och II: 288 samt I: 224 och II: 290 till *Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kronor.
